

Sygn. akt VU 438/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku K. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z siedzibą w Z.

o ustalenie nieistnienia obowiązku zapłaty składek na ubezpieczenia społeczne

na skutek odwołania K. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z siedzibą w Z.

z dnia 15 marca 2013 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i stwierdza, że K. G. nie jest zobowiązany do zwrotu na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z siedzibą w Z. kwoty 35.756,19 (trzydzieści pięć tysięcy siedemset pięćdziesiąt sześć złotych dziewiętnaście groszy) z tytułu nieopłaconych składek na :

- ubezpieczenia społeczne za okres od czerwca 2008 roku do listopada 2012 roku,

- ubezpieczenie zdrowotne za okres od stycznia 2009 roku do listopada 2012 roku,

- Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od czerwca 2008 roku do listopada 2012 roku.

Sygn. akt V U 438 / 13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 marca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że K. G. jest dłużnikiem ZUS-u z tytułu nieopłaconych składek w łącznej wysokości 35.756,19zł., w tym z tytułu składek na:

- ubezpieczenia społeczne za okres od czerwca 2008 r. do listopada 2012 r. w kwocie 22.802,67zł. wraz z odsetkami w kwocie 6514zł.

- ubezpieczenie zdrowotne za okres od stycznia 2009 r. do listopada 2012 r. w kwocie 2689,10zł. wraz z odsetkami w kwocie 711zł.

- Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od czerwca 2008 r. do listopada 2012 r. w kwocie 2225,42zł. wraz z odsetkami w kwocie 634zł.

W odwołaniu od decyzji wnioskodawca podniósł, iż w spornym okresie przebywał na zwolnieniach lekarskich, z powodu choroby uniemożliwiającej mu pracę nie prowadził działalności gospodarczej i nie osiągał żadnych dochodów.

W konkluzji odwołania skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji ZUS.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawca K. G. od 23 kwietnia 1992r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą w T.. Działalność ta polega na prowadzeniu parkingu samochodowego oraz baru, w którym sprzedawał hot-dogi, hamburgery, kawę i herbatę. Wnioskodawca prowadzi tę działalność na nieruchomości, na której zamieszkuje.

(dowód: zaświadczenie z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej RP – k. 29 akt, zeznania wnioskodawcy - protokół rozprawy z dnia 2 października 2013r. – od minuty 29 do minuty 50.46)

W dniu 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca dokonał zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych (emerytalnego, rentowego, wypadkowego) i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Wnioskodawca do końca listopada 2012r. nie zgłaszał zawieszenia działalności gospodarczej. (dowód: pismo z dnia 7 stycznia 2013 roku – akta ZUS)

Decyzją z dnia 10 sierpnia 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. objął wnioskodawcę obowiązkowymi ubezpieczeniami tj. emerytalnym, rentowym, wypadkowym oraz ubezpieczeniem zdrowotnym od dnia 1 stycznia 1999r. i dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym w okresach od dnia 1 stycznia 1999r. do 31 maja 2008r., od dnia 1 maja 2010r. do 31 maja 2010r., od 1 stycznia 2011r. do dnia 31 stycznia 2011r., od dnia 1 września 2011r. do dnia 30 września 2011r. oraz ustalił podstawy wymiaru składek na w/w ubezpieczenia z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Wnioskodawca nie odwołał się od tej decyzji.

(dowód: decyzja nr (...)z dnia 10 sierpnia 2012r. –akta ZUS)

W okresie od czerwca 2008r. do końca listopada 2012 roku wnioskodawca nie prowadził działalności gospodarczej z powodu choroby kręgosłupa. W tym czasie wnioskodawca leczył się, jeździł na masaże i rehabilitację. Bar był zamknięty, parking nie był strzeżony, nie były też pobierane opłaty parkingowe.

(dowód: zeznania świadka K. K. – protokół rozprawy z dnia 20 sierpnia 2013r. – od minuty 5.00 do minuty 11: 18, zeznania świadka S. G. –protokół rozprawy z dnia 2 października 2013r. – od minuty 8.14 do minuty 14.00, zeznania świadka S. S. –protokół rozprawy z dnia 2 października 2013r. – od minuty 14.01 do minuty 21.05 , zeznania świadka A. G. – protokół rozprawy z dnia 2 października 2013r. – od minuty 21.06 do minuty 28.58 , zeznania wnioskodawcy - protokół rozprawy z dnia 2 października 2013r. – od minuty 29 do minuty 50.46)

W roku 2007r. wnioskodawca z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej osiągnął dochód brutto w kwocie 30.166,20zł.

W roku 2008r. wnioskodawca z tytułu prowadzonej do maja 2008r. działalności gospodarczej osiągnął dochód brutto w kwocie 13.259,73zł.

W kolejnych latach 2009-2012r. wnioskodawca nie osiągnął żadnych dochodów z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej .

(dowód: zeznania wnioskodawcy R. L. k.15- 15 odwrót, PIT-36 za lata 2009-2012 – k. 30-41 odwrót, zaświadczenie o wysokości dochodu brutto – k. 42 i 44 – 48 akt)

W dniu 18 kwietnia 2012r. wnioskodawca zgłosił zaprzestanie wykonywania działalności gospodarczej w ZUS.

W grudniu 2012r. wnioskodawca zgłosił zawieszenie działalności gospodarczej w Urzędzie Miasta T..

(dowód: decyzja z dnia 10 sierpnia 2012r. wraz z uzasadnieniem – akta ZUS)

Wnioskodawca przebywał na zwolnieniach lekarskich w następujących okresach:

- od 13 czerwca 2008r. do 9 grudnia 2008r.
- od 17 lutego 2009r. do 10 sierpnia 2009r.
- od 15 października 2009r. do 15 kwietnia 2010r.
- od 18 czerwca 2010r. do 16 grudnia 2010r.
- od 17 stycznia 2011r. do 23 sierpnia 2011r.
- od 18 października 2011r. do 17 kwietnia 2012r.

(dowód: zaświadczenie lekarskie z 6 lipca 2013r. – k. 28 akt)

ZUS odmówił wnioskodawcy wypłaty zasiłku chorobowego za w/w okresy niezdolności do pracy, z uwagi na wyłącznie go z ubezpieczenia chorobowego na skutek nieopłacenia w terminie składek na to ubezpieczenie.

(dowód: zeznania wnioskodawcy - protokół rozprawy z dnia 2 października 2013r. – od minuty 29 do minuty 50.46 decyzja z dnia 10 sierpnia 2012r. wraz z uzasadnieniem – akta ZUS)

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 12 i art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych ustawy o systemie ubezpieczeń społecznym osoby **prowadzące** na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo następującym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu i rentowym oraz ubezpieczeniu wypadkowemu **od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności**, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Z kolei obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego - w myśl art. 66 ust. 1 pkt 1c ustawy z 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008r., Nr 164, poz. 1027, ze zm.) - podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami **prowadzącymi działalność pozarolniczą** lub osobami z nimi współpracującymi, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Natomiast zgodnie z art. 67 ust. 1 powyższej ustawy obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego uważa się za spełniony po zgłoszeniu do ubezpieczenia zdrowotnego osoby podlegającej temu obowiązkowi zgodnie z przepisami art. 74-76 oraz opłaceniu składki w terminie i na zasadach określonych w ustawie.

Obowiązek opłacania składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przez przedsiębiorcę, prowadzącego działalność gospodarczą wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynika z treści art. 9 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy z dnia 13 lipca 2006 r. (Dz.U. Nr 158, poz. 1121).

Natomiast obowiązek opłacania składek na Fundusz Pracy przez przedsiębiorcę podlegającego ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym wynika z treści art. 104 ust 1 pkt 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz.U. Nr 99, poz. 1001, tekst jednolity z dnia 26 marca 2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 674).

Do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne (art. 32 ustawy systemowej).

Sąd Najwyższy wielokrotnie zajmował się wykładnią przepisu art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zawsze jednolicie wykładając pojęcie "zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej" powodujące ustanie obowiązku ubezpieczenia społecznego. Zgodnie z tym jednolitym stanowiskiem obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność - w tym działalność gospodarczą - wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności. Z kolei faktyczne wykonywanie działalności gospodarczej polega na działaniach związanych bezpośrednio ze sprzedażą usług lub produktów, przynoszącą przychód oraz na czynnościach przygotowawczych umożliwiających tę sprzedaż. O zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, powodującej wyłączenie z tego ubezpieczenia, decyduje faktyczne zaprzestanie tej działalności.

A zatem obowiązek ubezpieczenia społecznego osoby prowadzącej działalność gospodarczą powstaje nie z momentem jej formalnego zarejestrowania we właściwym urzędzie, ale wówczas, gdy działalność gospodarcza jest faktycznie prowadzona.

Tymczasem organ rentowy obciążając wnioskodawcę obowiązkiem uiszczenia składek na ubezpieczenia społeczne wywiódł fakt prowadzenia przez niego działalności gospodarczej z dokumentu w postaci zgłoszenia rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej oraz ustaleniu, że skarżący nie zgłosił zawieszenia, przerwy w prowadzeniu ani likwidacji przedmiotowej działalności. Jest to stanowisko z założenia błędne. Wpis do ewidencji działalności gospodarczej ma jedynie charakter deklaratoryjny. Kwestie związane z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem, czy zgłaszaniem przerw w tej działalności mają ewentualne znaczenie w sferze dowodowej, nie przesądzają natomiast same w sobie o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, jak chce organ rentowy (tak por. p ostanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2011-09-28, I UK 132/11). Organ rentowy nie poczynił jakichkolwiek ustaleń co do tego, czy wnioskodawca w istocie w spornym okresie działalność prowadził. Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał czynienie ustaleń w tym zakresie za zbędne, opierając się na niezaskarżonej przez wnioskodawcę decyzji z dnia 10 sierpnia 2012r. stwierdzającej, że K. G. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Należy przypomnieć, że przedmiotowa decyzja ZUS ma charakter deklaratoryjny. A co za tym idzie uprawomocnienie się takiej decyzji, na skutek nie wniesienia odwołania, nie wyklucza możliwości czynienia ustaleń w niniejszym postępowaniu, że skarżący nie podlegał ubezpieczeniom społecznym.

Stosownie bowiem do treści art. 83a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych prawo lub zobowiązanie stwierdzone decyzją ostateczną Zakładu ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na to prawo lub zobowiązanie. Wymagane jest ujawnienie takich okoliczności, które istniały przed wydaniem decyzji, a nie zostały przez organ rentowy lub Sąd uwzględnione.

Taka sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie. W przedmiotowej sprawie zostały ujawnione okoliczności świadczące o tym, że skarżący w spornym okresie 2008-2012r. faktycznie nie prowadził działalności gospodarczej. Okoliczności te istniały przed wydaniem decyzji o ustaleniu podlegania ubezpieczeniom społecznym, mają istotny wpływ na to zobowiązanie i nie zostały uwzględnione przez ZUS.

Mając powyższe na względzie, Sąd uznał, iż w niniejszej sprawie zaistniały przesłanki do ponownego ustalenia, czy skarżący w spornym okresie podlegał ubezpieczeniom społecznym. Dlatego też Sąd uwzględnił zgłoszone przez skarżącego wnioski dowodowe celem wykazania tej okoliczności. Przesłuchani w sprawie świadkowie: K. K., S. G., S. S. i A. G. potwierdzili zeznania wnioskodawcy, że w spornym okresie od czerwca 2008r. do listopada 2012r. K. G. zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej. Stało się to z powodu długotrwałej choroby wnioskodawcy (schorzenia kręgosłupa), wymagającej intensywnego leczenia, masażu i rehabilitacji. Wnioskodawca - jak wynika z zaświadczenia lekarskiego- w tym okresie, z krótkimi przerwami, przebywał cały czas na zwolnieniach lekarskich. Nawet jednak w okresach, gdy formalnie nie korzystał ze zwolnień lekarskich, był – jak wynika z jego zeznań oraz świadków – osobą chorą, niezdolną do pracy. Spowodowało to, że skarżący nie był w stanie podjąć obowiązków związanych z prowadzeniem tejże działalności. Z tego względu w spornym okresie zamknął bar znajdujący się na jego posesji, a także zaprzestał prowadzenia parkingu samochodowego. Wnioskodawca nie stał na parkingu, nie pilnował pojazdów i nie pobierał opłat parkingowych. Nie robił tego również nikt z jego rodziny, nawet żona, mimo że była osobą współpracującą przy prowadzeniu działalności. Żona wnioskodawcy nie czuła się na siłach, aby sama prowadzić działalność gospodarczą. Syn wnioskodawcy A. G. studiował wówczas w Ł.. Za tym, że wnioskodawca zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej przemawia pośrednio także fakt, że nie miał on w spornym okresie jakichkolwiek dochodów z tytułu działalności. Ostatni dochód, który wnioskodawca osiągnął z tytułu działalności gospodarczej przypadł na pierwszą połowę 2008r., gdy jeszcze działalność była prowadzona.

Skoro zatem wnioskodawca w spornym okresie faktycznie nie prowadził działalności gospodarczej, a zatem zaprzestał jej prowadzenia, co potwierdziły w sposób jednoznaczny wyniki postępowania dowodowego, to nie miał on obowiązku uiszczania składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 12 i art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 66 ust. 1 pkt 1c ustawy z 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, art. 104 ust 1 pkt 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz art. 9 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy z dnia 13 lipca 2006 r. (Dz.U. Nr 158, poz. 1121).

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.